

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company. (A Corporation)
Frank Saksor, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lipshin, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 51st YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRAŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemni sobot, nedelj v praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 2-1242

Govor Domobrancem

(Govoril dr. Lojze Kuhar v Londonu
dne 10. septembra.)

11. DEL.

Zadnjič sem vam sporočil, da se nahaja g. Snoj pri Osvobodilnih frontih v Sloveniji, da poskusni popraviti, kar bi se med slovenskim narodom nikdar zgoditi ne smelo: bratomorna vojna in sodelovanje s sovražnikom. Zakaj je prišlo do te odločitve?

Govoril bom odkrito, v zavesti si vse svoje odgovornosti do Vas in do sebe.

Poleg splošnih razlogov, ki sem jih navedel zadnjič, so tudi štele razlogi:

1.—Vodstvo Slovenske Ljudske Stranke je dne 30. marca 1941 zbrano v banskih palacih slovesno sklenilo, da v primeru sovražne zasedobe noben odbornik stranke, ne visok in ne nižji, nikdar ne bo sodeloval s sovražnikom, niti neposredno niti posredno, niti ne bo koga navaja k sodelovanju, pa naj bo pritisik še tako bud, ali celo življenje na tehtnici. To je bilo stališče naše stranke takrat ob vdoru sovražnika. Mislim, da je bilo pravilni odraz mišljenja vsega slovenskega naroda v trenutku, ko je šel v najbolj viharno dobo svoje zgodovine. Slovenska Ljudska Stranka ima po svoji prošlosti velike odgovornosti do svojega naroda. Nočem reči, da je ona zakrivila položaj doma. Nimam pravice soditi. Toda je zakrivila in v kolikor je zakrivila vsled zdržanja nekaterih svojih odbornikov (!), da je sovražnik mogel dobiti Slovence za prisego zvestobe Hitlerju, potem je treba krivdo priznati, jo popraviti in storiti potrebno, da se uveljavlja strankino stališče pred nemškim in laškim vdom. Snojeva misija v domovini pomeni to, da se odrečemo javno in brez pridržkov vseh tistih, ki so neposredno sokrivi, da je sovražnik mogel dobiti le enega Slovence za prisego zvestobe sebi proti lastnim bratom v proti zaveznikom.

Snoj ima nalogo povedati, da se naša pota z onimi, ki se niso držali sklepov stranke, ločijo — in doseči, da se naši somišljjeniki od sovruga iztrgajo, vrnejo med slovenski narod in med zavezničke.

To je trda operacija, a je nujna kakor je iskreno mišljena. Naše gibanje nikdar ni poznalo v svoji sredi narodnih izdajalcev, in je odločena, da ne stopa v bodočnost obremenjena z očitkom, da je v svoji sredi gojila odpadnike in zaprisežnike Nemcev.

2.—Drugi razlog je bil, da naš narod, po tolikem trpljenju, ne sme stopiti v novo Evropo, ki jo bo skovala zmaga zaveznikov in v kateri Nemec nikdar več ne bo trpinčil drugih narodov, s samotnim pečatom narodnega izdajstva na svojem čelu. Za izdajstvo ni nikdar opravičila, za izdajstvo je samo eno plačilo: Judežev. Noben narod v zgodovini mu ni ušel. Zanj ni prostora na svetlem. Zanj je samo moč sramote in poniranja. V kolikor naše gibanje more popraviti zlo, ki se je napravilo, je pripravljeno to storiti. Na tudi drugi storijo isto.

3.—Tretji razlog je v zvezi z našimi vojnimi cilji. Vsi Slovenci smo vedno in nikdar bolj kot danes želeli, da v tej vojni zberemo vse svoje slovensko ozemlje v skupen dom, ki naj bi bil zvezni del zvezne jugoslovanske države. Ta cilj, to je danes jasno, bomo dosegli le, če ga bomo vse hoteli s polno silo naše narodne volje in če bomo z veselovensko slovo doprinesli zaveznikom dokaz, da smo kot narod zreli in redni, da se nam izroči vsa naša narodna ozemlja. Kajti, na koncu končev bodo le zaveznički tisti, ki nam bodo uresničili naše težnje. Zaveznički, to so Rusi, Anglia in Amerika. Pot k cilju vodi po poti zaveznikov. Ali ste kedaj pomisliš, kaj bodo zaveznički storili z narodom, ki se nahaja v medsebojnem klanju, ko desettisoči drugih umirajo, da nas osvobode? Ali ste pomisliš, kdaj bi nam še kaj dodali k sedanemu ozemlju, ki smo okrvaveli z bratomorno vojsko, da še tja zanesemo našo sramoto? In kaj bodo zaveznički hoteli dati Slovencem, če jih najdejo v objemu z Nemci v trenutku, ko so Nemci uničili?

To, kar sem povedal, ni tja v en dan povedano. To so resnice, kot jih tukaj čujemo iz ust zaveznikov, in to so svarila ob dyanajstih ur.

Zato vas rotim, da poslušate Snoja, ki se nahaja pri Osvobodilnih frontah in ki vas bo od tam vodil proč od sovražnika nazaj k slovenskemu narodu.

Na svidenje.

(Tretji in zaključni del govora dr. Kuha je bomo priobčili v jutrišnji številki.)

NATIONAL WAR FUND
podpira

31 narodnih in krajevnih pomožnih agencij

Dopisi

NA PRAGU GLAVNIH LETNIH SEJ

Pittsburgh, Pa.

Mesec decembra je tukaj kar pomeni, da bodo društvo ne smelo prezeti. Zavedajoč se, da s tem rešimo na tisoče življenj temu našemu, nad vse herojskemu narodu v domovini. In pa, da bi naša vest ne bila nikoli čista, ako pri tem, kot krvni bratje in sestre nič ne storimo, medtem, ko ima tuje zanje odprto sree in roke. S tem mislim Walter Winchella, ki je po rodnu Jud, in je obljubil darovati za ta hrabri narod nič manj kot \$5,000.00.

V prihodnjem letu se z gotovostjo pričakuje konec vojne v Evropi in v zvezi s tem, ne bi smela društva na teh glavnih sejah prezreti relifa jugoslovanskemu narodu.

V naši naselbini se je doslej pač delovalo za ta relif, toda vse delo se je vršilo izven društva in družbenih sej, to pa vse sled slabih obiskov, tekem leta, na sejah.

Glavne letne seje so pa ponavadi že precej dobro obiskane in je torej prilika, kakor tudi dolžnost vsakega društva društva, da razmotriva s svojim članstvom, kako bi se najizdatnejše moglo pomoč temu nesrečnemu, do skrajnosti izčpanemu narodu. Te točke bi,

poleg svojega dnevnega reda, nobeno društvo ne smelo prezeti. Zavedajoč se, da s tem rešimo na tisoče življenj temu našemu, nad vse herojskemu narodu v domovini. In pa, da bi naša vest ne bila nikoli čista, ako pri tem, kot krvni bratje in sestre nič ne storimo, medtem, ko ima tuje zanje odprto sree in roke. S tem mislim Walter Winchella, ki je po rodnu Jud, in je obljubil darovati za ta hrabri narod nič manj kot \$5,000.00.

Torej, tudi jaz in ti ne morava pri tem ostati ignoranta!

Glavna letna seja Slov. doma se bo vršila prvo nedeljo v mesecu, to je dne 3. decembra ob 2. uri popoldne. Članstvo se prosi, da se te seje v največjem številu vdeleži. V naši imamo marsikaj, kar želimo rešiti v splošno zadovoljnost vsega članstva. Torej člani, vdeležite se te važne seje, od katere je odvisen splošni napredek cele naselbine.

Frank Oblak,
tajnik Slov. doma.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23,

Relifna akcija WRFASSD

Rahne \$20, Frank Bornik \$5), ostalo pa so nabrala naše rojakinje v okolici.

Podružnica št. 65, Worcester, N. J., nam je poslala znesek \$225 za relifno akcijo, potovina v fondu znašala že \$92 tisoč. Prispevki, ki so jih poslali naši rojaki bodisi naravnost v glavnih urad v New York, ali pa potom SANSa, znašajo \$36,590.01, od katere vse je SANS odposlal \$24,321.76. Razume, da v teh zneskih niso šteti darovi, ki so jih naši rojaki prispevali lokalnim odborom, v katerih so delujejo tudi Hrvati, Srbi in Macedonci.

Ta teden smo prejeli največje vsoto od podružnice št. 39

v Clevelandu, kjer se je 12 novembra vršil zelo uspešen shod. Tajnica Mary Križančič nam je poslala čeke v znesku \$2,946.75. K tej vsej so prispevali z večjimi prispevkami naslednji: društvo Naprek št. 5 SNPJ \$500, naš zavedeni rojaki in podjetnik Peter Lustrik \$300, po \$100 pa: dramatično društvo "Ivan Cankar, društvo Lunder Adamič št. 28 SNPJ, Joseph Jauh, Leopold Kulhan, John Pollock in sopraza Jos. in Agnes Zalokar ter družina Joseph Štefanič. Se znam tih in drugih darovalcev, ki so odbor že objavil v listih.

Podružnica št. 55, Strabane, Pa., se je zopet oglašila. Prispevek ta teden znaša \$570.27 ali \$1070.27 v dveh tednih.

Podružnica št. 12, West Alquippa, Pa., je prispevala \$400. Tajnica sestra Gerzel poroča, da je rojak John Bizjak nahratal \$50 v Elwood Citiju (sam je daroval \$25, Peter

Presto, Pa., št. 166, nabral se-

ŽIVI IZVIRI

Spiral IVAN MATIČIĆ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v njej je v 13 dolih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

Cena \$2

Lično v platnu vezana.

13 poglavij — 413 strani

**KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY**
216 W. 18th Street
New York 11

stre Helena Robič, Johana Petrovič in Frances Škerl \$81.75.

Od posameznikov smo prejeli dobro naslednje vseote Ebin in Frances Kristian, Gr. Haven, Mich., \$100; Louis F. Truger, Pioneerville, Ida., \$25; Jos. Urbanick, Cass, W. Va. \$10; Frank Klune, Colorado Springs, Colo., in Martin Kužnik, Sebastopol, Cal., vsak po \$5; Angela Nagode, Kirby Wyo., je načrnila in poslala \$46; Mike Brajan, Luzerne, Pa., daroval za SANS \$2.

Vsem tem darovalcem in nabiralecem najlepša zahvala.

V listih je bilo zadnji teden poročano, da smo prejeli od lokalnega odbora v Waukeganu nadaljno vsoto \$120. Glasiti bise moralno \$1,200. Tudi pri mimoografu tiskarski skrat prav radi nagaja. Prizadeti najvzamejo ta popravek na znamje. Waukeganska naselbina je prispevala za našo relifno akcijo do danes \$2,100.

Glede zbiranja oblike

Poročila, ki jih prejemamo iz raznih krajev, dokazujejo, da so se naši rojaki prav pridržali v kampanji za zbiranje oblike in drugih potrebnih za siromake v Jugoslaviji. Toda že nabrania količina raznovrstnega materiala še zdaleka ne zadostuje, da na polnilo našo kvoto. Do danes se nahaja v skladališču komaj par sto tonov nabranih stvari, predvsem oblike in drugega oblačila, toda tonaž ladje je nad 4,000 ton. Verjetno je, da je mnogo odposlanega še vedno v procesu prevoza in še ni doseglo v New York.

Ladja, ki je imela dospeti v New York 15. novembra, je zadržana za par tednov. Tako nam poroča minister Sava Kosanovič. Mogoče je tako že bolje, kajti omenjen: dan pač ne bi mogli ladje napolniti. Nabrania vsota še zdaleka ne zadostuje, da bi zamogli kupiti zahtevane stvari — zdravila, vitamine, otroško hranilo, kakav itd., kaj teleso toliko drugega blaga, da bi napolnili ladjo. Poročila o tisočih funtorov, ki so jih mnoge slovenske naselbine odposlate, se slišijo zelo navdušljive. Toda te funte sprememimo v tone, tedaj se tisoči sprememijo v desetine... Tonaza 4,000 ton pomeni — OSEM MILIJONOV FUNTOV! Kupiti blaga torej ne moremo. Ne preostaja drugač, da se ponovno podamo na delo ter da naše kvote v prihodnjih par tednih podvojimo.

Bratje in sestre! Veliko smo že od vaš zahtevali, toda zahajamo še več. Potrudite se naj vsaka naselbina, vsaka družina, vsak posameznik. Potrakte tudi pri sosedovih, če so Slovani ali ne. Jugoslovanski narod je zasluzil pomoč od vseh. Njihova prošnja ni več za naša darila, nego je za več.

Nadaljevanja na 4. str.

RAZGLEDNÍK

RICINOVO OLJE

facistične makaronade. Etiopia je bila, kakor znano, prva država v sedanjem vojni, da se je odresla fašistične kuge.

Inače je pa bilo ricinovo olje dokaj nedolžno, toda do skrajnosti nepriljubljeno otrokom. Vsakdo se še spominja svojih otroških let, ko so ga starši, zlasti pa matere silili le piti to olje. Ako je bilo le mogoče so otroci v takem slenuju bežali, češ kakor italijanska vojska.

Toda sedaj, je položaj postal povsem drugačen, kajti sedaj rabijo čemiki to olje za izdelavo raznih dišav, zlasti pa za izdelavo ženskam dokaj priljubljenih "parfumov", črnila in barve za barvanje umetnega usna in suknja. In sedaj prihaja tudi poročilo, da se ricinovo olje rabi za mazanje topov na aeroplanih, kar zoper znači, da Italijani zajedno z nacijami, beže radi rabe ricinovega olja. Tako se časi spreminja...

ODLOMKI Iz DOMAČEGA ČASOPISJA

Newyorške "News", objavlja sledeće zanimive novosti: Daniel Woolley, je postal preko noči demokrat, ker namerava postati župan mesta New York v letu 1945.

Fiorello La Guardia ne gre v Italijo, kajti organizovati mora svoje politične pomagalice za prihodnje volitve ...

Tekom decembra, bodo vojske nabiralne oblasti vpoklicale več vojaških novincev, kajti običajno ...

Anglija in Zjednjene države bodo v kratkem poslale nove poslanike na Špansko ... in:

Isti list, toda na drugem mestu, pravi, da ne bode prav nič izvrednega, ako se po vojni ustanovi nekaka moderna Trojve med Rusijo, Francijo in Anglijo, in da je general de Gaulle že radi tega obiskal Moskvo ...

"Washington Post" je mnenja, da je habsburški Oton "odletel" v Evropo, ker je tekom let svojega bivanja v Zjednjene državah piše do uverjenja. Pri tem pride imenovani list do zaključka, da bode po koncu Nemčije ostala še Japonska in pravi: "Ako se nam v tem pogledu pridruži Sovjets

Kratka Zgodba

Naskok na zlato utrdbo

Ameriška založba C. C. je razpisala nagradno tekmovalje za najboljši spis z naslovom: "Naskok na utrdbo Knox", češ, da so zločine skršali zavetni utrdbo, kjer so shranjeni zlati zaklad Zedinjenih držav. Pričujoče delo, ki ga je napisal Randolph Allister, je dobilo prvo nagrado.

William Morris je utrdbo videl prvkrat, globoko spodaj, sredi brezmejne ravnine, je stalo belo poslopje. Smeñovali zidovi so se blesteli v žarkih jutranjega sonca. Zunanja ograja iz bodičaste žice je bila videti, ko nahajajo nadnjena črta. Tu vmes so morale biti nekje žice z visoko napetostjo — "bakrena smrt," — kakor je bil še sinčič žalivo omenil tovaris Forbes. Vendari bila "bakrena smrt" edina ovira, za katero so ležale miliarde v zlatu. Morris se je oziadal zadaj. Sedem drugih letal je letelo daleč tam zadaj. Milfordov samokrilnik je bil prav na lev. Po beli cesti je drevilo osemnajst oklopnih vozov. Motorji so grmeli in ozračje je bilo v visavju ledeno mrzlo.

Kapitan Winifred Stevens je sedel v svoji pisarni v prevoz nadstropju utrdbe Knox. Léje je v širokih šopih prihajala v sobo skozi debele šipe, poplesava je po gladkih tleh in se zrealila na mirnem obrazu mladega častnika. Stevens je bil naslonjen nazaj, kadil je cigareto in motril veliko, temno stikalno ploščo, ki je zavzemala skoraj vso steno sobe. Majhne, rdeče pičice so se zblestele. Na levi zeleni luž glavnega dela vodovoda, dalje spodaj mitgetajoča, modričasta luž električnega toka visoke napetosti, ki je dan in nočno burno brzel skozi nekončne bakrene žice, ki so obkrožale utrdbo s štirikratnim pasom. Nenadoma je Stevens dvignil glavo; iz orjaških ljestvastih zvočnikov na strupu je prihajalo

ZA SKLEPNIH MIŠIČAH
DOBITE
PAIN-EXPELLER
Od leta 1867 ...
Zanesljiv Unimant za družino

NAŠ FOTOGRAF
STUDIO
ESTERLING

The Home of Beautiful Photography
57-18 Myrtle Avenue,
Brooklyn 27, N. Y.
Tel. HEgeman 3-6046

Angleški Molitveniki

V krasni vezavi, najfinješega izdelka.

"KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.75

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

tih brnenje. Glasilo se je kot nežno brečanje neštivilnih čebel na vročem poletnem travniku. "Ej, vendar še ni mogel prispeti letalec s pošto!" — Stevens je pogledal na uro: bilo je točno šest in deset minut. Brnenje se je večalo, ko nato so se začele vžigati begajoče lučke na temni stenski stikalni plošči. Sredi deske se je stirikrat razsvetlikala zeleni luč — to je bila velika cesta v Cincinnati — nato so vrtinasto zaplessala lučke: bela, rumena, bela — bela, rumena — Stevens jih je brez misli štel. To so bili oklopni vozovi, ki so se z največjo naglico bližali utrdbi in so vozili skozi pasti črnih žarkov. Enačaj, dvajnst, trinajst, šestnajst oklopnih vozov. Zdaj se je zaskočila poslednja past — žep luči je na hipoma zaplesal sredi temine. Stevens je pritisnil na rumeni gumb sredi pisalnikove plošče. Z nalabnem svrščanjem so se okna zaprla. Dve, tri, štiri jecklene plošče so se praskajoče sklopile; s tihim, kovinskim zvenketom so se porinili medjune valji s strupenim plnom. Iz podzemeljskega letalšča je prihajalo hrumenje dveh letal. Po pokritem hodniku je priteklo dve sto vojakov v jeklenih čeladah in plinskih maskah v glavnem poslopje. "Nared!" je zatalul iz starih sirev, Globoko spodaj v hangaru, na koncu po polževo zavitega hodnika, je sedel brzojavni uradnik in je ko blazen tipkal po aparatu. Pozival je garnizije vzdolž Mississippija in Ohio skupaj — "SOS—SOS—Fort Knox." Stirideset tisoč ljudi je dvignilo. Zlato Amerike je bilo v nevarnosti.

Morris je bil na višini dva tisoč dvesto, vprav nad utrdbo, ko se je spodaj na dnu zaledsket pri snop luči. Za hip je stal majhen oblak sto metrov pod njim — potem se je razširil in se s tihim pokom razpršil. Morris je čutil, ko da bi kdo v njegovo letalo lučal majhne kamenčke. Dva prijema in "ptič" je vzdržal in padael ko kamen tri sto metrov niže. "Dve, tri, štiri," — je štel Morris — tla so bila vreti vsa posuta z jezljajočimi zublji. Zdaj je bil slisati tudi majhen pok. Morris je pogledal navzdol: pred tenko črto je obstalo osemnajst mož; majhne, temne pike so se ko žarki razhajale. Po malem se je oglasalo reglanje strojne in zvijajočo pokanje topov. — Slednje so bile opazne male utrdbe, ki so se dale pogrenziti. Kar dolga veriga jih je bila. "Presneto so bili ti ljudje oprezni. Toda Kirkland jim bo s svojimi ljudmi z bombami že prisel do živega."

Morris se je nehote zasmjal. Potem je sinilo nekaj belega, majhnega bliskovito nago pod njim mimo. To je bil Milford, stari letalski bojevnik. Majhni temni predmeti so svigali v globino.

• • •

Kapitan Winifred Stevens jih je zagledal s svojim vodovavnim periskopom in je ko zauskazal: "Pozor — bomba!" Krog in krog utrdbe so zaprsketali ognji, ki so se razpotegnili ko majhne pini je in se je ulegel gost, hud dim na pokrajino. A niti za spoznanje dima ali plina ni mogla prodreti v utrdbo, ki je bila vsa pod močnim tlakom kisika. Zunaj pa je bil mlečnobeli petel, ki se je oglašalo iz nje, besno ropotanje strojne in divje hrumenje topov.

Vrata so namah zarezala: poročnik Davis je stal na pragu. Težko je dihal. "Kapitan, napačali so ..." —

"Vem," je mirno prikimal Stevens; "bombe za meglo! Na to nismo pomislili. Ne izplača se strehati. Pinecroft naj paži prispeti letalec s pošto!" — Stevens je pogledal na uro: bilo je točno šest in deset minut. Brnenje se je večalo, ko nato so se začele vžigati begajoče lučke na temni stenski stikalni plošči. Sredi deske se je stirikrat razsvetlikala zeleni luč — to je bila velika cesta v Cincinnati — nato so vrtinasto zaplessala lučke: bela, rumena, bela — bela, rumena — Stevens jih je brez misli štel. To so bili oklopni vozovi, ki so se z največjo naglico bližali utrdbi in so vozili skozi pasti črnih žarkov. Enačaj, dvajnst, trinajst, šestnajst oklopnih vozov. Zdaj se je zaskočila poslednja past — žep luči je na hipoma zaplesal sredi temine. Stevens je pritisnil na rumeni gumb sredi pisalnikove plošče. Z nalabnem svrščanjem so se okna zaprla. Dve, tri, štiri jecklene plošče so se praskajoče sklopile; s tihim, kovinskim zvenketom so se porinili medjune valji s strupenim plnom. Iz podzemeljskega letalšča je prihajalo hrumenje dveh letal. Po pokritem hodniku je priteklo dve sto vojakov v jeklenih čeladah in plinskih maskah v glavnem poslopje. "Nared!" je zatalul iz starih sirev, Globoko spodaj v hangaru, na koncu po polževo zavitega hodnika, je sedel brzojavni uradnik in je ko blazen tipkal po aparatu. Pozival je garnizije vzdolž Mississippija in Ohio skupaj — "SOS—SOS—Fort Knox." Stirideset tisoč ljudi je dvignilo. Zlato Amerike je bilo v nevarnosti.

Morris je bil na višini dva tisoč dvesto, vprav nad utrdbo, ko se je spodaj na dnu zaledsket pri snop luči. Za hip je stal majhen oblak sto metrov pod njim — potem se je razširil in se s tihim pokom razpršil. Morris je čutil, ko da bi kdo v njegovo letalo lučal majhne kamenčke. Dva prijema in "ptič" je vzdržal in padael ko kamen tri sto metrov niže. "Dve, tri, štiri," — je štel Morris — tla so bila vreti vsa posuta z jezljajočimi zublji. Zdaj je bil slisati tudi majhen pok. Morris je pogledal navzdol: pred tenko črto je obstalo osemnajst mož; majhne, temne pike so se ko žarki razhajale. Po malem se je oglasalo reglanje strojne in zvijajočo pokanje topov. — Slednje so bile opazne male utrdbe, ki so se dale pogrenziti. Kar dolga veriga jih je bila. "Presneto so bili ti ljudje oprezni. Toda Kirkland jim bo s svojimi ljudmi z bombami že prisel do živega."

Morris se je nehote zasmjal. Potem je sinilo nekaj belega, majhnega bliskovito nago pod njim mimo. To je bil Milford, stari letalski bojevnik. Majhni temni predmeti so svigali v globino.

• • •

Kapitan Winifred Stevens jih je zagledal s svojim vodovavnim periskopom in je ko zauskazal: "Pozor — bomba!" Krog in krog utrdbe so zaprsketali ognji, ki so se razpotegnili ko majhne pini je in se je ulegel gost, hud dim na pokrajino. A niti za spoznanje dima ali plina ni mogla prodreti v utrdbo, ki je bila vsa pod močnim tlakom kisika. Zunaj pa je bil mlečnobeli petel, ki se je oglašalo iz nje, besno ropotanje strojne in divje hrumenje topov.

Vrata so namah zarezala: poročnik Davis je stal na pragu. Težko je dihal. "Kapitan, napačali so ..." —

"Obesil jo bom v svojo sobo in spod napisal: Ni vreden pet frankov."

Nevoljen seže kmet v žepu zahtevano vsoto.

SMO LI HVALEŽNI?

Brooklyn, N. J. — Slovenec namesto njega stopil na dan in Jugoslaveni imamo precev Slovenec, tako bo dal Srbi, Hrvati, Slovenci in Bolgar prostovoljno v južnemu Slovunu, Slovenec v Sloveniji, Hrvat v Hrvatski Bošnjak v Bosni, Macedonec v Macedoniji, Bolgar v Bolgariji — v Jugoslaviji pa Jugosloven.

Prav kot smo tuhaj Newyorkanci, Ohiočani, Michigananci itd., pri vsem tem pa smo Amerikanec — in je vsakemu v ponos in ne v ponižanje!

Preko noči ne more vse prijetno popolnoma pravilno in prijetno vsem, toda če bodo posvetili toliko pozornosti ustrezaju države in sledili s takim vstrajnim hotenjem po zmagi na tem polju, kot so v boju za osvobojenje domače grude — ne more biti drugoga kot nas!

Preko noči ne more vse prijetno popolnoma pravilno in prijetno vsem, toda če bodo posvetili toliko pozornosti ustrezaju države in sledili s takim vstrajnim hotenjem po zmagi na tem polju, kot so v boju za osvobojenje domače grude — ne more biti drugoga kot nas!

Mi pa ne moremo drugoga, kot želitej jim sreča in modrost v tem naporu, jih podpirati, kolikor nam je največ močno moralno in dati, kar največ moremo v pomoč tistim na katerih leži glavna teža pri vklivanju temelja tega novega državnega ustroja, ki naj nosi v najbližji prihodnosti odrešite tudi našim ožjim rojkom, ki žive v telesu Slovenije.

Ignac Musich.

HELP WANTED ::

DELAVKE IŠČEJO ::

HELP WANTED ::

ZENE IN DEKLETA NAD 21. LET (COUNTERGIRLS)

GIRLS, BEGINNER OFFICE CLERKS

5. DNI 40 UR
\$20 ZA PRIČETEK

MCGRAW STORES
76 — 9th AVE NEW YORK CITY (230—232)

CHAMBERMAIDS,

SODARICE — SNAŽILKE

Polni ali delni čas, plača 50¢ na uro, stalno delo, dobra prometna zveza.

Vprašajte: Mrs. Fitzpatrick

Y. M. C. A. 215 W. 23rd ST. New York City (230—232)

CLEANING WOMEN

ZA BANČNO POSLOPJE, DOWN TOWN NEW YORK

zvezni, 6—12, 6 dni; plača \$18 na teden in bonus. Združite se pri: PERSONNEL DEPARTMENT

26 CORTLANDT ST. N. Y. C. (230—232)

GIRLS — DEKLETA

18 LET IN ČEZ

KOT UČENKE ZA VOJNO TOVARNO

26 DOL. ZA ZACETEK

Dobre delavške razmere. Vprašajte pri: U. S. ELECTRIC MFG. CO.

222 W. 14 St. (230—232)

DEKLETA IN ŽENE

brez starostne omejitve — stalno delo — povojna botičnost — pletenje — delo skozi leto — pogojno — dobre delavške razmere — plačane počitki.

NATIONAL LICORICE CO.

106 JOHN ST. BROOKLYN (230—232)

DEKLETA IN ŽENE

COOKIE WRAPPERS LAJKO DELO

IZVEZBANOST NEPODREBNA

\$26 za 18 ur in poleg tega bonus.

MNOGO ČEZURNEGA DELA

Stalno delo skozi leto — priložnost za napredovanje: prijazno, veselo ozračje gozd, kader delate. — Plaćan čas za počitki.

KLEIN & PODGARSKY

31 HOPKINS ST. BROOKLYN, N.Y. (230—232)

DOMESTIC SPLOŠNO HIŠNO DELO — NIČ KUHANJA

Zelo dobra plača — ob nedeljah prost.

Vprašajte:

MRS. HERMAN SIEGEL

1518 East 8th Street Brooklyn Esp. 5-3947 (227—232)

DEKLETA

ISKUŠENOST NEPODREBNA

STALNO DELO — DOBRA PLAČA

Moderna delavnica

BESTFORM FOUNDATIONS

61 W. 23rd ST. (near 6th Ave.) New York City (230—232)

ISČEJO SE DEKLETA

LAHKA TOVARNIŠKA DELA

Vprašajte pri:

TERRY WALLETS

102 WEST 101st ST., N. Y. C. (226—228)

MAIL LINERY

SIVAK SLAMNIKOV na finih kistih. Dobra plača. CODETTE, 40 W.

37th St., New York (230—232)

KUPITE EN "EXTRA" BOND DANES!

Angleško-Slovenski BESEDNJAK</h3

Pisana Mati

Spisal: J. F. MALOGRAJSKI

(17)

Zlasti pa se Anica ni imela pritoževati zoper svojo mati. Delala ni nobenega razločka med njo in svojo pravo hčerjo, tako da se je marsikdo čudil. Anica je, kakor otrok, kmalu pozabila vse tisti strah, ki jo je navdajal prej pred "pisano materjo". Pozabila je na vse ono, kar so ji pripovedovali prej ljudje, in sicer tem laglje, ker se je bila hitro poprijateljila tudi s svojo novo sestrico, Tonico. Dogodilo se je pač, da sta se včasih malo sporekli, toda prepričajte, da vselej hitro poravnali, ker je mati vselej vzela Tonico v strah ter ji zabičala, da naj bo dobra z Anico.

Tudi s svojim lastom nevesta ni bila osorna. Pogledala mu sicer nikdar ni v obraz, a približala se mu je z enim in drugim vprašanjem, iz katerega bi se bilo dalo sklepati, da mu je odkrito srečno naklonjen, ali pa vsaj, da mu ni soražna.

Ali stari Mlakar je imel nepremagljivo mržnjo do svoje druge sinove. Odgovarjal ji je pač na njena vprašanja, a vselej na kratko, in kakor se je ona bala, zadeti ga s svojim pogledom, tako tudi on nikdar ni svojih oči vpril vanjo. Življenje ga je bilo poučilo o marsičem, vedel je, da je hinavstvo na svetu in zato je bilo nezanpljivo; znana mu je bilo, da je prijaznost lahko le navidezna, znano tudi, da taka prijaznost, ki ne izvira iz ljubezni in srčne naklonjenosti, nikdar ne trajala dolgo in da zadostuje vsak najmanjši povod, da nasprotstvo, ki se skriva za njo, stopi jasno na dan.

Sicer mu je dobro del mir, ki je bil nekaj časa sem zavladal v hiši in laglje je dihal, odkar nujen sin ni več rohnel, več dajal duška svoji nevolji. Ali na skrivnem ga je nekaj skelelo in bolelo. Pozabiti ni mogel prve žene sinove in srce se mu je krčilo bolesti, kadar se je spomnil, da zna biti tudi njegov sin prijazen, aka hoče, pa da oni dobri blagi ženi nikdar ni privočil lepo besede, da je nikdar ni osrečil z blagohotnim pogledom ...

Sin njegov ni skrival svoje zadovoljnosti, da je šlo vse tako lepo gladko in v redu. Ko je stopal včasih tako po sobi gor in dol, je postal večkrat pred očetom in pogledal ga tako nekako zaničljivo smehljaje se, kakor bi hotel reči:

"No, ali vam še vedno ni prav, da sem se oženil?"

Toda semertja se je tudi on spomnil svoje rajne žene. Baš zdaj, ko se mu je bil v prisih poleg srd in je bilo zopet prostora tudi mehkješkim čutvom v njegovem sreču, se mu je vzbudila včasih misel, da ni bilo prav, da je ravnal tako s svojo prvo ženo in mačil ga je dvom, je li imel pravico, žaliti in trpičiti jo na take načine, kakor je to storil. Nekaj kakor kes se je oglašalo ob takih spominih v njegovem sreču.

Mogoče, da so mu vstajale take misli, ker ni bil docela prepričan, da ostane v njegovi hiši vedno tako, kakor je bilo zdaj; mogoče da so ga obhajale zle slutnje ... No, take neprijetne misli ga niso obhajale nikdar dolgo; bil je močan dovolj, da jih je zatržal; pregnal jih je z zavestjo, da se mu je tako dolgo gojenja želja izpolnila in da se očetova prorokovanja niso uresničila ...

Celo posli niso imeli vzroka, pritoževati se zoper svojo novo gospodinjo. Ni jih zmerjala in ni se kazala oblastne proti njim.

"Saj vendar ni taka, kakor so pravili!" je omenila nekoga dne dekla proti hlapen. "Prav lahko se izbaja ž njo! Ti, Jernej, si jo tudi malo obrekoval, ko si pravil to in ono o njej!"

Jernej pa se je razkoračil, potisnil prsa ven, kakor bi se bilo treba udariti in rekel:

"Mica, poslušaj ti mene, kaj ti rečem: Vsa vražja je ta Vrtačka, kolikor je je. Le meni verjemi ... Malo potrpi, pa boš videla, koliko je tvoja hvala na mestu ... Kakor bi jaz ne vedel, kakšna je! Ali mar nisem že služil pri nji? Tistekrat je živel še njen prvi mož. Bog mu daj sveta nebesa! Saj on je nebesa zasluzil kakor malokdo — zasluzil zaradi nje.

Če ni zapisan ta med svetnike, pa tudi ne vem. Ta je pretrpel kaj, ta rajni Adam. Eh, da sem bil jaz na njegovem mestu, to bi ji bil pokazal. On pa se ji je raje umaknil na oni svet. "Ti starec, ti reva bolna, ti ... ti ..." kaj vem, kaj mu je še vse rekla. Tako je šlo neprehonomu. In kadar jo je prijela prava, ga je tudi udarila. Če bi se revež ne bil nataknal nanjo, še danes bi živel. Ona ga je spravila pod zemljo in nihče drugi. Pa saj Mlakaria bo tudi še grevalo.

Na te njene sladke besede, ki so zdaj tako poceni pri nji, ne dam jaz nič. Saj vemo, kako je to. Izpočetka prijaznosti na stote, potem pa sovraštva na kupe."

"Kakor rečeno," odvrne dekla, "jaz ji nimam doslej nícesar očitati. In ker nimam navade, govoriti o kom slabo, ki ne zasuži tega, pa molicim raje."

"Le molči. Najbolje, da molčiš. A govorila še boš in to preden bo dolgo. Ej, to bo še vse drugače, vse drugače. Jaz ti rečem samo toliko: Če bi se ne bil jaz o Božiču vdinjal za celo leto, bi kar sel in ne bi čakal, da se soprimemo. Soprimemo pa se tako gotovo, kakor je amen v ocenščini."

Jernej je ponosno odkorakal, Mica pa si je mislila po tistem, da pač ne bo tako hudo, kakor je blape napovedoval. Ali baš ona je prva prišla navzkriž z gospodinju.

(Dalje prihodnjih.)

IZURA DA SANSA.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

liko žrtvovanje, katerega so katero SANSA pomaga voditi upravičeni zahtevati od nas v Ameriki. HIŠA GORI! UGASIMO OGHNJ, KO LAHKO NEKAJ REŠIMO! Ko ladja res doseže v luko, naj bo na branega toliko blaga, da jo napinimo.

Radi prvenstva, ki ga ima vojni material pri prevažanju, je priporočljivo, da naselbine pošiljajo nabranje blago v New York potom druž, ki prevaža stvari z tovornimi avtomobili. Tudi eneje je in dospe v New York precej hitro.

V koloni 15. novembra je bil izpuščen en odstavek, v katerem so bile navedene nekatere naselbine, ki so nam sporočile, koliko blaga so oddaljeno v New York. Med temi je bila izpuščena naselbina Hermelin (in Westmoreland County), Pa., ki je odpolala skoraj pol vagona raznovrsnega oblačila. Veliko se pri tem briga in dela lokalni tajnik SANSA Anton Zornik. Na isti način je bila izpuščena naša naselbina v Sheboyganu, Wis. Sestra Marie Prisland, častna podpredsednica SANSA, je sporočila, da so nabrali in odpolali že 2,220 funtov blaga v New York. (Če je slučajno bila izpuščena še kaka druga naselbina, nam blagovolite sporočiti.)

V tem času nam naznajajo druge naselbine o uspehih svojega dela. Iz Sharonova, Pa., so poslali naši ljudje 9 vreč oblike v teži 500 funtov, iz Eveletha, Minn., pa 60 velikih zavojev. V Johnstownu pridno delajo tudi pri podružnici št. 4. (O delu podružnice št. 53 smo že poročali.) Tajnica Mary Vidmar naznana, da sodelujejo skupaj z Hrvati in Slovenci in so odpolali v skladališču nad 5 ton oblike. Iz Strahana, Pa., naznana tajnica Mary Tomšič, da so poleg denarja \$1070.27 na kolekti tudi 2,300 funtov dobrega oblačila in vse odpolali.

Brat Louis Železnikar, predsednik nadzornega odbora SANSA, poroča iz Jolieta, da je odbor že odpolal 2251 funtov prav dobrega oblačila, toda nabiranje se nadaljuje. V ta namen je šolski nadzornik izdal poziv šolskim otrokom, da nabirajo oblike za Jugoslavijo. Istočasno naznana sestra Josephine Erjavec, tajnica SZZ ter načelnica ženske sekcijske, da sta sestri Ema Planinšek in Jennie Benedik nabrali po raznih trgovinah za najmanj \$350 vrednosti novih oblik. Poleg omenjenih pomagajo odboru tudi John L. Ježevit, direktor ABZ in Frank Wedie, tajnik LSD. Kampanja za pobiranje oblike je bila razglašena tudi v slovenski cerkviji.

Druge naselbine, ki so sporočile o poslanji oblike so: Sagan, Pa., 1500 funtov ter West Aliquippa, Pa., skupaj 1719 funtov, uključivši 140 funtov kave, čaja, kakava, mleka in sladkorja.

Prihodnja seja izvršnega odbora SANSA se vrši v soboto 2. decembra ob 9:30 dopoldne v konferenčni sobi SNPJ, 2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Ill. Poleg rednih izvršnih odbornikov so povabljeni tudi častni odborniki.

Tisti ljudje, ki so hujskali narod proti delu, ki ga je vršil in ga še vrši Slovenski ameriški narodni svet, so izgubili svojo politično potezo. Pustili so jih na cedilu tisti, na katere se so najbolj zanašali — voditelji SLS v Londonu in druge. Da bi obnigli ljudski pozornost stran od tega zadrgnega predmeta, so se prav neupošteno in prav po paglavsko skopali na pomožno akcijo.

ZAHVALA "SLOVANA"

Solvensko pevsko društvo Slovan v Brooklynu se iskreno zahvaljuje vsem, ki so sodelovali ob prilikah praznovanja 30. letnice, ki se je vršila v nedeljo 19. nov. v Slov. domu. In sicer tamburaškemu zboru pod vodstvom Mr. Ivana Gerjoviča. Ocenjenemu pevcu Mr. Antonu Šuhelu, koncertni pevki Miss Ann Lepic in Olgi Turkovčič. Enako mladi Miss Josephine Peshel, ki je deklamirala v lepi slovenščini, kar se zelo redko dogaja med takoj rojeno slovensko mladino. Nadalje, Mrs. Elizabeth Šuštar za spremljanje na klavirju, in Mr. Ignac Mushich in Mr. Jack Cerarju, ki sta bila pri blagajni, slednji je tudi imel vlogo v igri.

Mirko G. Kuhel, tajnik

ZOPET EN SLOVENSKI VOJAK PADEL

Naknadno mi je bilo javljeno po Mr. Augustu Koncharju, Maryland, N. J., da je pred kratkim padel na bojnim polju v Franciji, slovenski vojak Joseph Rolič, iz Oaksville, N. Y. — Naj v miru počiva v tuji gomili. Preostalim sorodnikom prijateljem in znancem pa moje prav iskreno sožalje, A. F. Svet.

DOMAČA FRONTA

Poziv delavcem v ladjedelnicih: Ostanite na delu!

Washington. — Paul V. McNutt je naslovil delavcem v ladjedelnicah, ki izdelujejo udarne transportne ladje in tovorne parnike, nujen poziv naj ostanejo na delu. Chairman War Manpower komisije je naglasil in še podčrtal prošnje za večjo produkcijo, katere so prišle od uradnikov mornarice in pomorske komisije; delajo je, da program za produkcijo udarnih ladij kritično nujen.

"Zdaj, ko se je začela ofenziva proti Japonski, so postala sredstva za prenos materiala na bojno polje, ladje za izkreavanje najvažnejša zahteva mornarice. Ako hočemo izkoristiti ugodnosti, katere nam nudi naše izkreavanje na Filipinih, moramo imeti dovolj lađ za izkreavanje in imeti jih moramo takoj. Eden potov, ki nas bodo povedli do hitrejše zmagre na Pacifiku, je ta, da vsak delavec, ki pomaga pri gradnji teh življensko važnih udarnih ladij, ostane pri svojem poslu prav do konca".

Pomanjkanje mornarjev grozi zakasniti prevoz

Washington. — Skupna izjava Vice-Admirala Emery S. Land, USN, (vpokuju), War Shipping Administrator in Chairman Maritime Commission, in Paul V. McNutt, Chairman War Manpower komisije pravi, da grozi kritično pomanjkanje mornarjev in častnikov za trgovske ladje, ki vajo na različne vojne ozemlja, zakasniti že v teku prihodnjih tednov dobave na fronte v Evropi in na Dalnjem Vzhodu. Oba urada sta radi tega začela skupno akcijo, da se pripravijo zadostne množine potrebnega moštva, izurjenih mornarjev in tudi novin cev, ki bi hoteli služiti na morju.

PLATERS HELPERS

32½ UR NA TESEN: 6 DNI \$37.70

STALNO DELO

Kings Electro Plating Co.

252 JAVA ST., BROOKLYN (GREENPOINT) (226-232)

ART PLASTIC, 33-22 57th ST., WOODSIDE, L. I. (226-232)

WOODRIDGE METAL PLATING CO.

321 E. 22nd ST. N. Y. C. (231-237)

WOODSTOCK

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18th St., New York 11, N. Y. Tel. CHELSEA 3-1242. (12-14)

W. 18